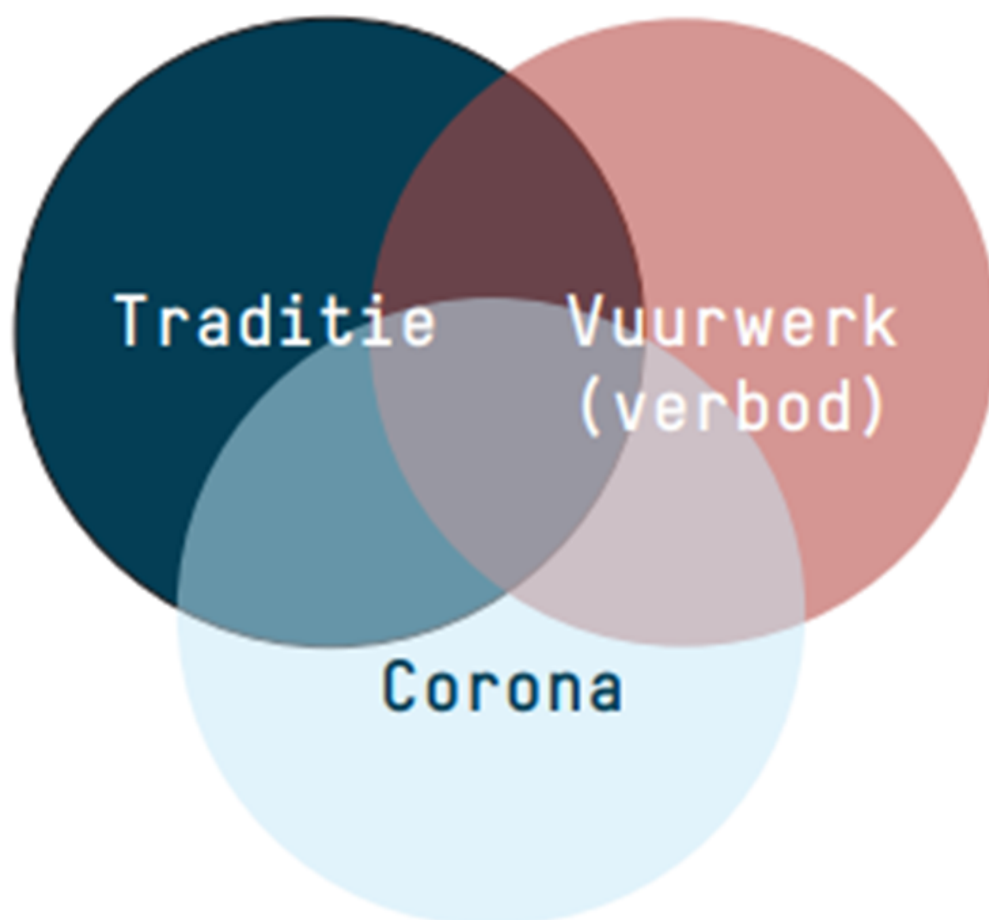

Evaluatie Jaarwisseling 2020/2021

Inleiding

In vergelijking met voorgaande jaren en net als de meeste steden in Nederland heeft Rijswijk een opmerkelijke jaarwisseling achter de rug. Het Covid-19 virus heeft behoorlijk wat impact gehad op de voorbereidingen, fysieke overlegmomenten en uitvoering van het plan van aanpak. Leren omgaan met de beperkingen door een virus, digitaal werken en tegelijk er zorg voor dragen dat Rijswijk een **veilige** maar ook **prettige** jaarwisseling kon meemaken was een uitdagende en leerzame opgave. Het multidisciplinair projectteam heeft alle zeilen bijgezet en getracht de kennis, kunde, mogelijkheden en ervaring in te zetten voor een succesvolle jaarwisseling. De evaluatie jaarwisseling 2020-2021 geeft hierbij een goede inkijk, met het uiteindelijke doel om daar als projectteam en organisatie lering uit te trekken voor de toekomst.

Inhoud

1. <u>Jaarwisseling 2020/2021 Rijswijk</u>	<u>pagina 3-9</u>
1.1. Sfeerbeeld	pagina 3
1.2. Voorzorgsmaatregelen	pagina 3-4
1.3. Cijfers preventieve maatregelen	pagina 4
1.4. Bevindingen	pagina 5-7
1.5. Cijfers incidenten	pagina 8
1.6. Aanbevelingen	pagina 9
2. <u>Jaarwisseling 2020/2021 regio Haaglanden en Landelijk</u>	<u>pagina 10-13</u>
2.1. Totalen regionaal per hulpdienst	pagina 10-12
2.2. Landelijke ongevallen door vuurwerk	pagina 12
3. <u>COVID-19</u>	<u>pagina 14</u>
3.1. Invloed COVID-19 op jaarwisseling Rijswijk	pagina 14
4. <u>Advies</u>	<u>pagina 15-16</u>
4.1. Afgelegen gebieden	pagina 15
4.2. Parkeerautomaten	pagina 15
4.3. (Vrijwillige) vuurwerkvrije zones	pagina 15
4.4. Vreugdevuren	pagina 16
5. <u>Slotwoord</u>	<u>pagina 17</u>

1. Jaarwisseling 2020/2021 Rijswijk

Voor u ligt de evaluatie van de jaarwisseling 2020-2021. Onderdeel van deze evaluatie is een terugblik op de afgelopen jaarwisseling in Rijswijk, maar ook in de regio Haaglanden. Verder is in deze evaluatie een advies opgenomen dat ingaat op mogelijke alternatieve maatregelen waarmee de openbare orde en veiligheid (wederom) kan worden gewaarborgd.

1.1 Sfeerbeeld

Het was een drukke maar goed beheersbare avond/nacht voor de hulpdiensten. Het weer was aan het begin van de avond wisselvallig met hier en daar neerslag, daarna nam de temperatuur af tot enkele graden boven het vriespunt. Na middernacht hield de kou aan en werd het mistig tot vrij mistig in sommige gebieden. Voorafgaand aan de jaarwisseling waren scenario's van een zeer drukke en onrustige avond/nacht de verwachting. Gelukkig viel dit naderhand mee. Met uitzondering van een incident aan de grens van Rijswijk met Den Haag (Laak), waar Haagse jongeren een caravan vanuit Den Haag (Laak) op de Steenlaan in brand staken. Dit incident zorgde voor landelijke en zelfs internationale aandacht. De hulpdiensten hebben direct en daadkrachtig opgetreden en de situatie was hierdoor snel onder controle.

Naast de caravan incident hebben inwoners aan de Sir Winston Churchilllaan een positieve bijdrage geleverd aan een gezellige en gemoedelijke sfeer tijdens de jaarwisseling. Een buurtbewoner besloot zijn balkon in te richten met verlichting en een muziekinstallatie. Zijn initiatief werd als zeer welkom ontvangen en de burens stonden gezellig mee te swingen, ieder vanuit zijn of haar balkon. Ook de ouderen konden het initiatief waarderen en deden gezellig mee.

De algehele sfeer in Rijswijk werd door de partners als gemoedelijk omschreven. Mogelijkerwijs zijn de extra genomen voorzorgsmaatregelen hier debet aan.

1.2 Voorzorgsmaatregelen

In vergelijking met voorgaande jaren is er extra ingezet op het nemen van maatregelen met als doel schade, overlast en letsel zoveel mogelijk te voorkomen. Daarbij kwam afgelopen jaarwisseling ook extra aandacht voor de Covid-19 maatregelen. Voldoende aanleiding om extra maatregelen in te zetten zoals;

- ✓ **Schade van de openbare bestrating**
Uit de evaluatie van de voorgaande jaarwisselingen bleek dat de schade aan de openbare bestrating een punt van aandacht was.
- ✓ **Covid-19 maatregelen**
Naleving van de Covid-19 maatregelen en vooral de aandacht en focus op wat dit voor effect kon hebben op de jaarwisseling.
- ✓ **Geen vreugdevuren in Duindorp, Scheveningen en Delft**
Begin december werd er opnieuw door de gemeente Den Haag bekendgemaakt dat er geen vreugdevuren plaats mochten vinden in Duindorp en Scheveningen vanwege onder andere de COVID-19 maatregelen. Daarna was ook bekendgemaakt dat er ook geen vreugdevuren in het Haagse stadsdeel Laak mochten plaatsvinden. Ook de gemeente Delft kondigde een verbod op vreugdevuren af. Het verbod op deze vreugdevuren kon regionaal gaan leiden tot ongeregelde heden.
- ✓ **Verbod op carbid schieten**
Vanwege het landelijk vuurwerkverbod werd landelijk gesproken over alternatieven zoals het carbid schieten. Om dit fenomeen, met alle gevaren van dien, voor te zijn is er besloten om een APV-artikel (artikel 2.73a) op te nemen, om (preventief) het carbid schieten in Rijswijk te verbieden.

De voorzorgsmaatregelen zijn opgenomen in het plan van aanpak Veilige jaarwisseling 2020/2021 (corsanummer: 20.098594). Hieronder volgen de genomen maatregelen die afwijken van voorgaande jaren:

- **Strengere voorwaarden voor het aansteken van vreugdevuren**

Eén van de voorzorgsmaatregelen was een vurenbeleid als het gaat om vreugdevuren. Zo mocht alleen vuur worden aangestoken in oliedrums, om de schade aan het wegdek/ straatmeubilair tegen te gaan en de mogelijke gevaren voor omstanders te beperken.

- **Landelijk vuurwerkverbod**
Vanwege de Covid-19 maatregelen besloot het kabinet, met als doel de zorg en de handhavende disciplines te ontlasten, een landelijk vuurwerkverbod in te voeren.
- **Preventieve verwijdering brandbaar materiaal**
Vanwege het verbod op vreugdevuren in omliggende gemeenten en het landelijke vuurwerkverbod in combinatie met de beperkingen door corona, is er extra ingezet op het preventief verwijderen van zoveel mogelijk brandbaar materiaal uit de openbare ruimte door gemeentelijke en externe diensten (zoals handhaving, straatreiniging, Avalex en AH Vrij).
- **Jongerenactiviteiten**
Vanwege Covid-19 konden fysieke activiteiten geen of in beperkende (op dat moment toegestane) aantallen doorgang vinden. De mogelijk op te lopen besmettingen door fysiek contact waren zeer zwaarwegend ten opzichte van het organiseren van fysieke activiteiten. Als alternatief werden online game evenementen georganiseerd om jongeren in contact te kunnen brengen met elkaar.
- **Communicatie**
Op het gebied van communicatie (zowel intern als extern) is extra nadruk gelegd op het vurenbeleid, het landelijke vuurwerkverbod, de Covid-19 maatregelen en het verwijderen van brandbaar materiaal in de openbare ruimte.

Om naast het geschetste beeld ook cijfermatig inzicht te geven in de genomen (preventieve) maatregelen, wordt u naar de onderstaande tabel verwezen.

1.3 Cijfers preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen	2019 – 2020	2020 – 2021
Wegslepen autowrakken	5	7
Verwijderen brandbaar materiaal uit openbare ruimte	Niet bekend	5,5 ton
Afsluiten afvalbakken (fysiek met een afsluitbare klep)	65	65
Afsluiten parkeerautomaten (fysiek met een beschermkap)	0	6
Wegslepen aanhangwagens	2	4
Afsluiten ondergrondse afvalcontainers	690	710
Afsluiten bovengrondse afvalcontainers	0	80

Onderstaand ziet u de afgebrande caravan aan de Steenlaan.

1.4 Bevindingen

Strategisch niveau
Gemeente

- Vanwege Covid-19 en de mogelijke gevolgen en impact tijdens de jaarwisseling, was er regionaal vooraf veel afgestemd en waren er afspraken gemaakt. Dit is door iedereen als zeer positief ervaren;
- Frequentie overleggen projectgroep “Veilige jaarwisseling” dekt prima de lading, daarom in stand houden;
- Tijdens de jaarwisseling is er normaliter een ‘treintje’ ter beschikking. Met het ‘treintje’ wordt bedoeld dat politie, brandweer en AH Vrij (afval inzamelaar) de vuren na 02:00 uur veilig doven en meteen wegnippen. Echter kon ook dit jaar het ‘treintje’ niet worden opgetuigd in verband met mogelijke incidenten in en buiten Rijswijk (vanwege de onvoorspelbaarheid door de Covid-19 maatregelen);
- Communicatie blijkt wederom een belangrijk onderdeel bij de beleving van en informatie over de jaarwisseling. Dit blijft een sterk en strategisch inzetbaar instrument;
- Afstemming (voorzorgsmaatregelen) en contact met de Handhavers van de gemeente Den Haag stadsdeel Laak;
- Het doen van aangiften door partners die belemmerd worden in hun werkzaamheden is onderdeel van de voorbereiding;

Uitvoerend niveau

Aannemer AH Vrij

- Alles op verzoek opgeruimd;
- Coördinatie richting AH Vrij verliep voortvarend vanuit een afstemconstructie tussen beheerder straatreiniging en coördinator Handhaving via WhatsApp groep. Dit was een aandachtspunt bij de evaluatie van de jaarwisseling 2019-2020.

Avaalex

- Alle containers zijn op de afgesproken tijdstippen afgesloten;
- Het aantal vernielde ondergrondse containers is in de afgelopen jaarwisseling flink afgenomen;
- Afstemming met handhaving verliep erg gemakkelijk met gebruik van WhatsApp en korte (telefonische) lijnen.

Bewaking – Westvlietbewaking B.V.

- Tijdens de jaarwisseling zijn tussen 20:00 - 05:00 uur twee surveillancewagens en vanaf 22.00 uur nog eens twee extra surveillancewagens ingezet (extra oren en ogen voor politie);
- Permanente bewaking, vanwege eerdere (brand) incidenten, 1 beveiliging gepositioneerd in de Petruschool;
- Bij de Smeltkroes (welzijnsgebouw) tussen de muziekbuurt en het Wilhelminapark, was er ruitschade vanwege een klein vuurtje binnen. Brandweer moest ruit intikken om snel binnen te kunnen blussen. Op verzoek van handhaving ruit na het blussen laten afdichten;
- Op diverse plaatsen zijn kleine brandjes en vuurstapeltjes geconstateerd. Indien nodig zijn deze doorgebeld aan politie en brandweer;
- Inzet van surveillance, met soms hondengeleiders bij diverse objecten. Jongeren die zich daar ophielden aangesproken;
- Surveillance hoorde dat er veel meer zwaar vuurwerk werd afgestoken;
- Surveillance meldde ook dat sfeer agressiever was dan voorgaande jaren. Door corona waren personen sneller geïrriteerd.

Brandweer

- Met het afzeggen van de vreugdevuren in Den Haag waren er meer meldingen naar de jaarwisseling toe;
- Er waren geen grote incidenten in de regio. Wel waren er meer kleine incidenten ten opzichte van vorig jaar;

- De agressie naar hulpverleners nam wel toe;
- Het gooien van vuurwerk (ondanks landelijk vuurwerkverbod) richting hulpverleners neemt langzamerhand toe;
- Briefing politie, brandweer en handhaving kon door de Covid-19 maatregelen helaas niet doorgaan. Er heeft op 31 december alleen een politiebriefing plaatsgevonden.

Gemeente - BWT

- Bij sommige bouwplaatsen lag er nog te veel brandbaar materiaal op de binnenplaats. Dit was te makkelijk voor het grijpen. Komende jaarwisselingen betere en heldere afspraken maken met aannemers om brandbaar materiaal zoveel mogelijk uit het zicht en voor het grijpen te verbergen/op te slaan;

Gemeente – Buurtpreventieteams

- Buurtpreventieteams hebben preventieve informatiepakketten (informatie over de maatregelen) gekregen. Bij de totstandkoming hiervan waren meerdere partijen aangesloten, waardoor de informatiepakketten goed gevuld waren met behulpzame middelen voor diverse doelgroepen. De(onderlinge) afstemming over de pakketten verliep beter dan vorig jaar;
- De buurtpreventieteams hebben zich niet onveilig gevoeld.

Gemeente – Civiele technieken

- Meer kleine brandjes geconstateerd;
- Bewoners die zelf de afval op nieuwjaarsdag opruimen kregen een bon als beloning. Dit heeft veel positieve reacties en goed gedrag bevorderd.

Gemeente – handhaving

- Ook dit jaar heeft de coördinator Handhaving 's nachts meegereden met de politie, dit vanwege ook de situatie rondom de Covid-19 maatregelen in combinatie met de maatregelen jaarwisseling;
- Handhaving heeft korte lijnen met collega's en partners, wat handig was voor politie;
- Voorzorgsmaatregelen jaarwisseling al vanaf begin december gestart i.p.v. medio december.
- Handhaving heeft preventief naar aanloop naar de jaarwisseling veel meer (mogelijk) brandbaar materiaal laten verwijderen. Rijswijk was 31 december vlak voor de jaarwisseling schoon opgeleverd;
- Er is door Handhaving contact gelegd en overleg gepleegd met de handhavers van de buurgemeenten (met name Stadsdeel Laak) over mogelijke samenwerking ter voorkoming van overlast, gevaarlijke situaties en bruikbare informatie ten opzichte van voorzorgsmaatregelen jaarwisseling.

Gemeente – Jongerenwerk

- Jongerenwerkers zijn veel ambulant buiten geweest. In contact zijn met de jeugd die veel last had van de maatregelen. De verbinding en contact zoeken heeft bijgedragen aan een rustige jaarwisseling qua gedrag jeugd;
- WhatsApp groep tussen jongerenwerkers, handhavers en politie heeft bijgedragen aan korte lijntjes, prettig om achter de hand te hebben wanneer snelle interventies nodig waren;
- Aantal jongerenwerkers (3) in Rijswijk dekt niet de lading. Dit is met de Covid-19 maatregelen duidelijk aan het licht gekomen.

Gemeente – Communicatie

- Vanuit communicatie is er actief gemonitord op sociale media. Alle berichten die van waarde konden zijn voor de voorzorgsmaatregelen jaarwisseling werden met de handhavende disciplines gedeeld.

- Tijdens Oud en Nieuw zijn de handhavende disciplines constant door een collega van communicatie op de hoogte gehouden over de situatie (op sociale media) in Rijswijk en omgeving. Dit was als zeer positief ervaren en hielp bijzonder goed in de uitvoering tijdens de nacht.

Politie

- Onvoorspelbaarheid van wat de verwachtingen kunnen zijn met de jaarwisseling waren zorgelijk. Aan de grens met Rijswijk (stadsdeel Laak) was het onrustig. Ook het ingevoerde landelijk vuurwerkverbod was spannend;
- Vlak voor de jaarwisseling is een caravan op de grens met Den Haag (Steenlaan) in de brand gestoken. De caravan was vanuit Den Haag gesleept naar de grens met Rijswijk;
- De jaarwisseling zelf was relatief rustig. Er waren wel meer kleinere straatbrandjes;
- Op de Steenlaan heeft de politie opgetreden tegen jeugd, omdat de brandweer zich niet veilig voelde;
- Aantal contactmomenten met projectleider jaarwisseling, ter voorbereiding, zijn prima bevallen; Afgelopen jaarwisseling waren er geen gedragsaanwijzingen (huisarrest) voor personen die zich mogelijk gingen misdragen tijdens de jaarwisseling.

Bovenstaand ziet u een Rijswijkse politieagent een in brand gestoken parkeerautomaat aan de Tulpstraat, zelf snel blussen in afwachting van de brandweer.

1.5 Cijfers incidenten

 Gemeente	<u>Schade</u> Prullenbakken (incl. mini) 19/20 € 18.800 20/21 € 16.850 Bestrating 19/20 € 5.750 20/21 € 10.210 Rijswijkertjes 19/20 € 2.250 20/21 € 2.700	Parkeerautomaat 19/20 € 0 20/21 € 17.145 Overige schade 20/21 € 10.000 (toilet Wilhelmina park) <u>Schade totaal</u> 19/20 € 25.469 20/21 € 54.863	<u>Opruimen</u> Aantal tegoedbonnen voor bewoners als beloning voor opruimen (vuurwerk) afval op nieuwjaarsdag 19/20 80 bonnen 20/21 53 bonnen
--	---	--	--

 Avalex	<u>Schade</u> Vernielde containers 19/20 16 20/21 7 Containers met blusschade 19/20 € 10.135 20/21 € 4.350	 Bewaking (Westvlietbewaking)	<u>Schade</u> Ruitschade 19/20 4 (scholen) 20/21 1 (smeltkroes)
--	--	---	---

 Politie	<u>Incidenten</u> <table border="0"> <tr> <td>Vuurwerk</td> <td>Mishandeling</td> <td>Vernieling</td> </tr> <tr> <td>19/20 19</td> <td>19/20 6</td> <td>19/20 3</td> </tr> <tr> <td>20/21 12</td> <td>20/21 0</td> <td>20/21 4</td> </tr> </table> Aanhoudingen 19/20 1 20/21 1 <u>Incidenten totaal</u> 19/20 30 20/21 17	Vuurwerk	Mishandeling	Vernieling	19/20 19	19/20 6	19/20 3	20/21 12	20/21 0	20/21 4	 Brandweer <u>Incidenten</u> Brand auto en overige vervoersmiddelen 19/20 4 20/21 1 Brand containers 19/20 17 20/21 11 <u>Incidenten totaal</u> 19/20 49 20/21 47
Vuurwerk	Mishandeling	Vernieling									
19/20 19	19/20 6	19/20 3									
20/21 12	20/21 0	20/21 4									

Ambulance 	<u>Incidenten</u> <table border="0"> <tr> <td>Alcohol letsel</td> <td>Vuurwerkletsel</td> </tr> <tr> <td>19/20 2</td> <td>19/20 0</td> </tr> <tr> <td>20/21 0</td> <td>20/21 0</td> </tr> </table> Geweldletsel 19/20 1 20/21 0	Alcohol letsel	Vuurwerkletsel	19/20 2	19/20 0	20/21 0	20/21 0
Alcohol letsel	Vuurwerkletsel						
19/20 2	19/20 0						
20/21 0	20/21 0						

1.6 Aanbevelingen

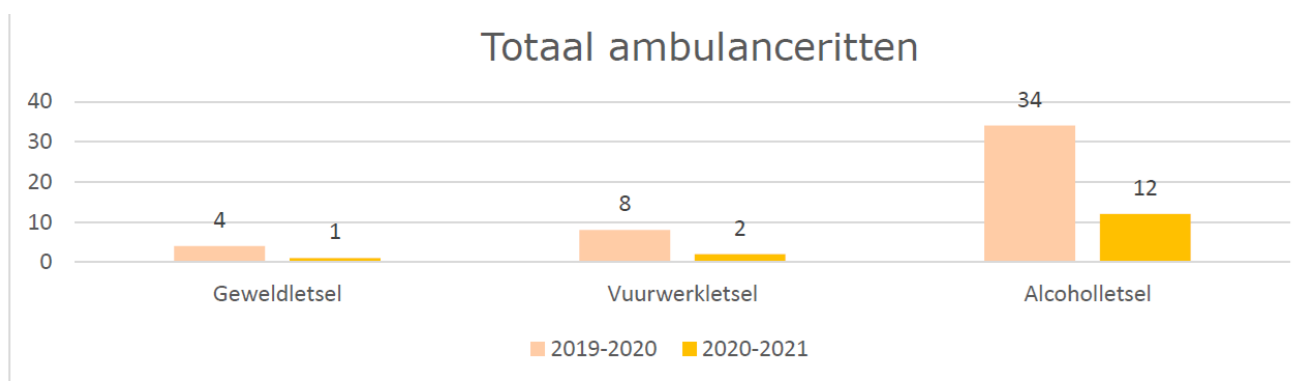
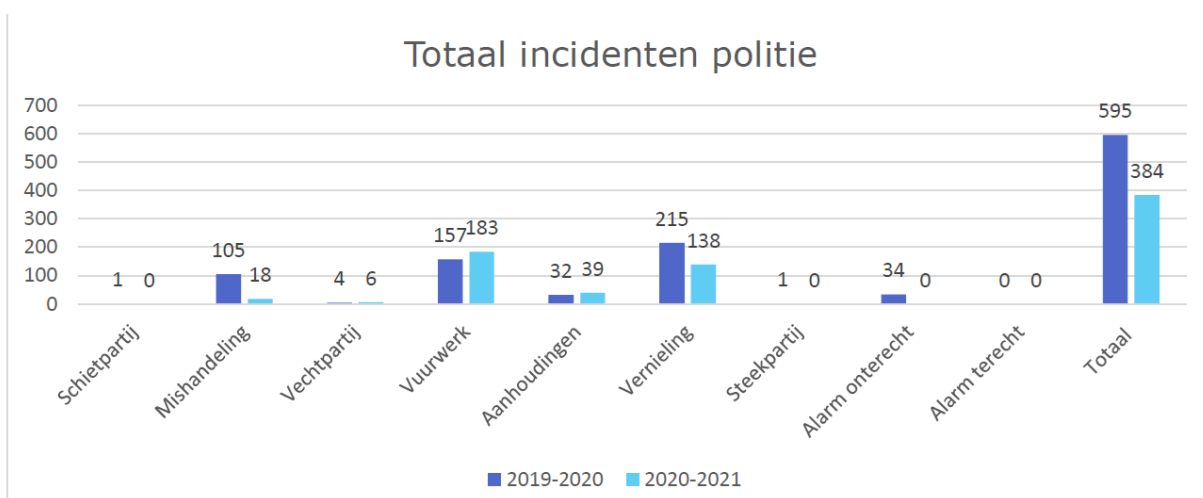
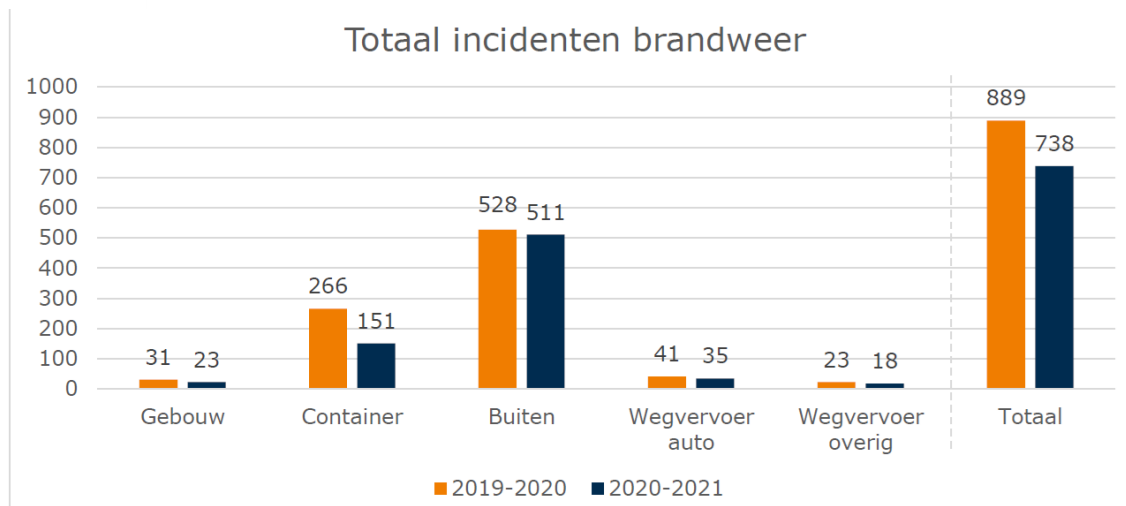
Op 25 januari 2021 zijn alle partners die betrokken waren bij de jaarwisseling 2020-2021 bijeengekomen. Naast bevindingen en cijfers die u hierboven heeft kunnen lezen, zijn er ook

aanbevelingen gegeven voor de komende jaarwisseling. Hieronder volgt een opsomming van deze aanbevelingen.

- **Brandweer**
 - Briefing brandweer, politie en handhaving kon niet doorgaan vanwege corona.
 - Komend jaar is dit wel nodig om nog, vóór operationele uitvoering, met elkaar te kunnen afstemmen;
 - Het toestaan van alléén oliedrums was beheersbaar. Kan worden voortgezet.
- **Gemeente**
 - Ook voor komend jaar is het wenselijk om vooraf een regionaal overleg te hebben;
 - Alternatief voor treintje is lastig. Vuren even laten blussen door anderen is niet te doen en niet wenselijk geacht door de brandweer. Treintje wordt komend jaar wederom aangevraagd met nadrukkelijke wens en noodzaak, vanuit gemeente, wel op te tuigen;
 - Door corona weinig fysieke activiteiten voor jongeren kunnen organiseren. Komend jaar met de voorbereidingen naar de jaarwisseling (indien dit mag en kan) meer in gesprek gaan met de jongeren en bewoners. Bewoners en jongeren meer laten participeren, deelnemen en meedenken in organisatie jaarwisseling;
 - Handhaving, jeugdwerkers en wijkagenten in contact met elkaar via WhatsApp groep was handig en aan te bevelen dit in stand te houden;
 - Bij sommige bouwterreinen lag veel brandbaar materiaal (pallets) in het zicht en voor het grijpen. Dit dient in de toekomst uit het zicht te worden geplaatst. Aan te bevelen dit door BWT (bouw en woningtoezicht) vooraf goed op orde te hebben;
 - Communicatie rond ophalen kerstbomen liep wat stroef. Aandachtspunt voor komende jaarwisseling;
 - Alvast nadenken over (bestuurlijke) maatregelen wanneer aannemers weigeren veel brandbaar materiaal uit het zicht te halen op hun terreinen of niet willen verbergen;
 - Het in brand steken van parkeerautomaten is een nieuw fenomeen in Rijswijk. De komende jaarwisselingen is het aan te bevelen om met de voorzorgsmaatregelen, de parkeerautomaten (op de hotspots) te beschermen met beschermkappen.
- **Politie**
 - Een must om een gemeentelijk ambtenaar (vanuit rol jaarwisseling) tijdens oud en nieuw mee te hebben. Het directe contact heeft goed gewerkt en is als zeer positief ervaren;
 - Mogelijkheid bekijken of handhaving in de nacht van de jaarwisseling dienst kan hebben;
 - Gezien de landelijke trend en ervaringen in de eenheid zal er meer gewerkt moeten worden met de zogenaamde last onder dwangsom (bestuurlijke aanpak).

2. Jaarwisseling 2020/2021 Regio Haaglanden en Landelijk

2.1 Totalen regionaal per hulpdienst

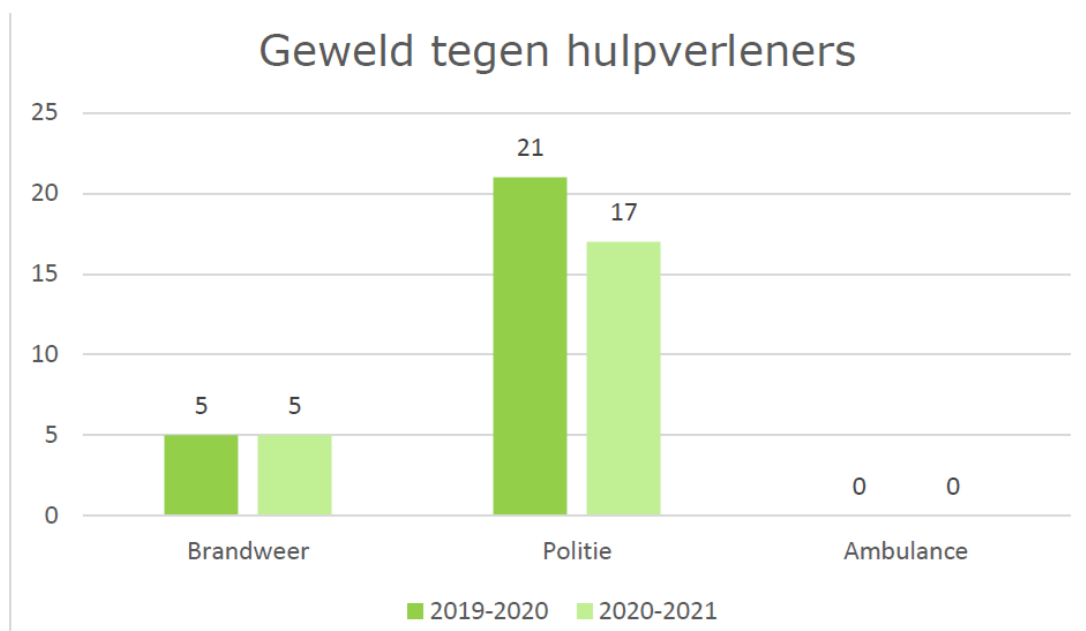
Gegevens per gemeente jaarwisseling 2020-2021

BRANDWEER	Den Haag	Delft	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer
Brand gebouw	10	3	2	0	0	2	0	3	3
Brand wegvervoer auto	31	0	1	0	2	0	0	1	0
Brand wegvervoer overig	15	0	0	0	0	1	0	1	1
Brand container	57	47	20	1	7	11	0	3	5
Brand buiten	274	48	36	4	9	33	9	52	46
Brand totaal	387	98	59	5	18	47	9	60	55

POLITIE	Den Haag	Delft	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer
Schietpartij	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mishandeling	12	1	1	1	1	0	0	0	2
Vechtpartij	4	0	1	0	0	0	0	1	0
Vuurwerk	74	6	6	8	15	12	3	47	12
Aanhoudingen	21	7	1	0	3	1	0	2	4
Vernieling	77	11	4	1	6	4	3	15	17
Steekpartij	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alarm onterecht	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alarm terecht	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal gemeente	188	25	13	10	25	17	6	65	35

AMBULANCE	Den Haag	Delft	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer
Geweldletsel	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuurwerkletsel	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Alcoholletsel	7	0	0	0	1	0	0	2	2
Totaal gemeente	9	0	0	0	2	0	0	2	2

In Rijswijk hebben zich tijdens de jaarwisseling 2020-2021 geen “ziekenhuis slachtoffers” voorgedaan.

* Geweld tegen hulpverleners regio Haaglanden

2.2 Landelijke ongevallen door vuurwerk

In opdracht van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat brengt Veiligheid.nl jaarlijks de ontwikkeling van het aantal vuurwerkgewonden en de oorzaken in kaart. Uit hun onlangs uitgebrachte rapport over de jaarwisseling 2020-2021 over vuurwerkletsel in Nederland, blijkt dat mede door het landelijk vuurwerkverbod een forse daling is ten opzichte van de afgelopen jaarwisselingen. Het totaal aantal vuurwerkslachtoffers dat op 31 december 2020 en 1 januari 2021 is gezien op een SEH-afdeling (Spoedeisende-hulpafdeling) of een HAP (huisartsenpost) bedraagt bijna 400. Van deze 400 zijn 108 personen op een SEH-afdeling van een ziekenhuis behandeld voor vuurwerkletsel. Het aantal SEH-bezoeken wegens vuurwerkletsel was minder dan een derde deel van vorig jaar. Naast de vuurwerkslachtoffers die op een SEH-afdeling behandeld werden, bezochten naar schatting 275 personen met vuurwerkletsel een huisartsenpost, zij zagen een derde deel van de slachtoffers vorig jaar.

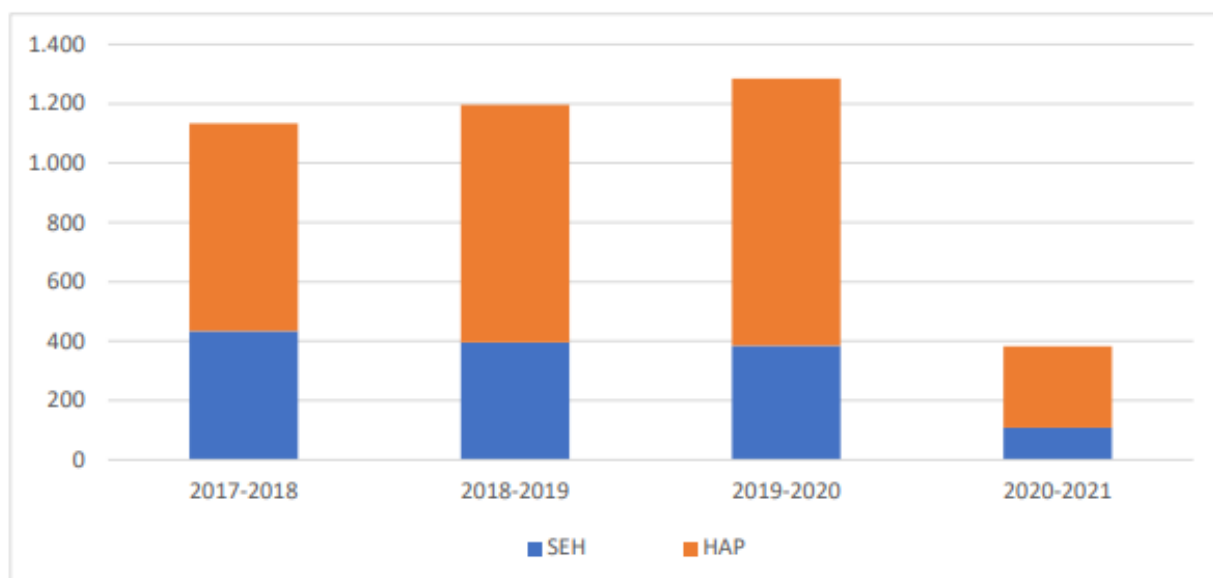
Het overgrote deel van de slachtoffers bestond uit jongens of mannen: 88 procent van de SEH-bezoekers en 77 procent van de patiënten op de HAP. Bijna twee derde deel van de vuurwerkletsels werd opgelopen door jongeren of kinderen onder de 20 jaar. Vorige jaarwisseling was dit de helft.

De meeste letsels werden veroorzaakt door knalvuurwerk, ruim de helft. Door het vuurwerkverbod was het aandeel letsels door siervuurwerk dit jaar relatief laag en het aandeel letsels door illegaal knalvuurwerk en door carbid schieten relatief hoog. In absolute aantallen zijn de vuurwerkongevallen door zwaar illegaal vuurwerk en carbid dit jaar lager dan tijdens de vorige jaarwisseling.

Brandwonden kwamen zoals elk jaar weer het meest voor, van alle slachtoffers op zowel de SEH-afdeling als de HAP had bijna 4 op de 10 (41%) een brandwond. Het aandeel oogletsels was lager dan tijdens de vorige jaarwisseling.

Het aandeel omstanders die geraakt werden door andermans vuurwerk was dit jaar 44 procent. Dat is iets minder dan vorig jaar, toen de helft van de vuurwerkslachtoffers een omstander was.

***Bron: www.veiligheid.nl**

Figuur 2.1 Totaal vuurwerkongevallen 31-12 en 1-1, naar jaarwisseling*

Bron: Registratie vuurwerkongevallen 2017-2021, VeiligheidNL

Veiligheidsregio	Slachtoffers <15 jaar					Totaal slachtoffers				
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Amsterdam-Amstelland	4	16	12	12	1	43	45	39	46	8
Brabant-Noord	2	7	6	5	3	4	31	21	14	13
Brabant-Zuidoost	6	6	2	4	2	8	16	9	12	3
Drenthe	1	1	3	3	2	10	2	7	14	6
Flevoland	0	0	1	0	0	5	9	3	5	0
Fryslân	6	7	2	3	3	22	12	11	7	6
Gelderland Midden	0	8	2	9	3	8	16	10	21	7
Gelderland-Zuid	1	2	1	4	1	8	8	11	10	3
Gooi en Vechtstreek	0	6	3	1	0	10	7	10	7	3
Groningen	11	5	0	2	0	31	27	25	8	2
Haaglanden	17	14	14	14	1	72	39	36	50	7
Hollands Midden	4	1	8	7	1	21	25	25	21	2
IJsselland	4	4	4	2	1	14	22	14	10	3
Kennemerland	3	3	1	3	7	20	11	15	12	12
Limburg-Noord	0	0	2	3	0	5	3	6	10	0
Midden-en West-Brabant	3	9	3	3	1	17	27	14	12	3
Noord- en Oost-Gelderland	4	0	2	2	0	16	17	18	8	3
Noord-Holland-Noord	3	3	4	1	0	14	13	21	9	1
Rotterdam-Rijnmond	11	11	13	8	1	54	40	40	39	13
Twente	2	8	3	5	1	28	18	14	24	4
Utrecht	9	5	9	6	3	39	19	22	28	5
Zaanstreek-Waterland	3	0	0	2	0	5	4	5	5	0
Zeeland	1	0	0	0	0	6	6	4	5	1
Zuid-Holland-Zuid	1	2	1	1	0	5	6	9	3	2
Zuid-Limburg	3	1	1	1	0	8	11	7	5	1
Totaal	99	119	97	101	31	473	434	396	385	108

Bron: Registratie vuurwerkongevallen 2020-2021, VeiligheidNL

3. COVID-19

3.1 Invloed COVID-19 op jaarwisseling Rijswijk

De voorbereiding op de jaarwisseling was dit jaar anders dan de afgelopen jaren. Het coronavirus zorgde voor een beperking in zowel fysiek contact (overlegmomenten met projectteam en partners) als het organiseren van (openbare) activiteiten voor jongeren en inwoners. Er mocht en kon maatschappelijk steeds minder naarmate december dichterbij kwam. Daarnaast werd duidelijk dat de horeca dicht zou blijven en er geen vuurwerk mocht worden gekocht, vervoerd en afgestoken. Dit zorgde (landelijk en) vooral bij onze buurtgemeente Den Haag voor onrust, demonstraties, ongeregelde heden en betogingen. Rijswijk grenst aan Den Haag en het is daarom evident om ons ook in Rijswijk voor te bereiden op wat er ging komen. Regionaal afstemmen en korte lijnen onderhouden met onze bureu was een vanzelfsprekend proces.

Naarmate de jaarwisseling dichterbij kwam werd de onrust groter. Hierdoor hebben we met de voorbereidingen tot op het laatste moment aanpassingen moeten aanbrengen om zo de operationele aanpak zo goed als mogelijk af te stemmen. We hebben meerdere keren contactmomenten gehad met onze buurgemeenten om een vinger aan de pols te houden. De hulpdiensten konden moeilijk inschatten hoe de situatie zich rond de jaarwisseling ging ontwikkelen, dus werden er doemscenario's ter voorbereiding besproken en nader uitgewerkt. Uitgaand van het ergste en je hier serieus op voorbereiden was de voor de hand liggende denk- en werkwijze. Het kon daarna alleen maar meevallen.

Tot slot was het voor de hulpdiensten anders werken dan voorheen. Vanwege de gezondheidsrisico's die konden optreden, waren aanhoudingen of fysiek contact met mogelijke raddraaiers een klus op zich. Door hier goede onderlinge afspraken over te maken en goed beschermd het werkveld te betreden, kon er professioneel en verantwoord gehandeld worden.

4. Advies

4.1 Afgelegen gebieden

Gezien de toenemende schade aan gemeentelijke eigendommen op afgelegen en buiten gebieden, is het nodig de komende jaren de focus hier goed en beter op te richten. Waar kunnen we met nieuwe aanpakken, ideeën, extra capaciteit en of methodes er zorg voor dragen dat er minder schade wordt veroorzaakt aan ook de gemeentelijke eigendommen die afgelegen liggen/staan. De brandschade aan het openbare toilet op het Wilhelminapark is hier een goed voorbeeld van. Daarom het advies om gemeentelijke eigendommen in afgelegen en buiten gebieden zoals parken en of parkeergelegenheden **frequenter** mee te nemen met de surveillance van zowel politie als handhaving. Dit drukt wel direct op de capaciteit van zowel politie als handhaving. Wellicht biedt de inzet van jongerenwerkers en buurtpreventen soelaas om meer ogen en oren op straat aanwezig te hebben – mits zij op correcte wijze kunnen worden geïnstrueerd hoe zij bij deze locaties moeten handelen als zij een overtreding constateren of iemand hiervan verdenken.

4.2 Parkeerautomaten

In Den Haag is er tijdens afgelopen jaarwisseling een toename aan vernielde en in brand gestoken parkeerautomaten geconstateerd. Dit fenomeen is helaas ook uitgeweken naar Rijswijk. Ook in Rijswijk zijn er een aantal parkeerautomaten in brand gestoken met behoorlijke schadekosten tot gevolg. De locaties waar zich dit heeft afgespeeld zijn de Tulpstraat en Steenlaan (grensgebied Laak). In de komende jaren zal er geïnvesteerd moeten worden in het preventief beschermen van parkeerautomaten met beschermkappen. Parallel hieraan zullen de Boa's en politie de grensgebieden frequenter moeten meenemen in de surveillance om vernielingen en of brandstichting op heterdaad meteen aan te kunnen pakken.

4.3 (Vrijwillige) vuurwerkvrije zones

Momenteel is nog niet duidelijk wat het kabinet de komende jaarwisseling van plan is. Dit advies valt en staat daarom met wat het kabinet voor komende jaarwisseling(en) gaat besluiten.

In Rijswijk is er één vrijwillige vuurwerkvrije zone gefaciliteerd. Dit is bevorderlijk voor participatie vanuit inwoners en vergroot de sociale cohesie. Daarnaast heeft het landelijk vuurwerkverbod laten zien dat afname van het afsteken van (zwaar en of illegaal) vuurwerk minder slachtoffers (vuurwerk en brandwonden) tot gevolg heeft en hiermee de veiligheid voor inwoners wordt verhoogd.

In het jaar 2019-2020 was gebleken dat als het gaat om vrijwillige vuurwerkvrije zones, bewoners niet verwacht hadden dat zij dit zelf dienden te 'handhaven'. Het advies is om hier meer richtbaarheid aan te geven en de inwoners er inhoudelijk beter over te informeren. Daarnaast geldt dat het uitbreiden van de bestaande vuurwerkvrije zones (deze zijn wel handhaafbaar) geen optie is, omdat dit qua handhaving gevolgen heeft en verder drukt op de capaciteit. Het advies is dan ook vast te houden aan de huidige, wel handhaafbare, vuurwerkvrije zones.

4.4 Vreugdevuren

Het verbod op vuurmanden, -korven en andere vuurhoudende middelen (behalve de oliedrum) is bij zowel de brandweer als politie goed bevalen. Een totaalverbod is op dit moment nog niet aan de orde, omdat de schade aan bestrating door gebruik van oliedrum beheersbaar is gebleken. De schade aan de bestrating is met name te wijten aan vreugdevuren op straat (direct op de grond). Het advies is overige vuren (vuren niet in oliedrums) direct aan te pakken middels een lik op stuk beleid. Vooraf hier de nodige communicatie op in te zetten is daarom een must. Het is wel nodig om de komende jaren het gebruik van de oliedrum te blijven monitoren. Mocht het gebruik hiervan alsnog schade veroorzaken dan is een totaalverbod een mogelijke volgende stap in de aanpak van vreugde vuren. Als aandachtspunt is naar voren gekomen dat het niet helder was dat het gebruiken van vuurkorven of andere vuurhoudende middelen op eigen privéterreinen (zoals tuin, oprit etc) wel toegestaan was. Advies is hier in de communicatie voortaan rekening mee te houden. Het verbod geldt alleen voor de openbare ruimte.

4.5 Inzet bestuurlijke maatregelen

Het is van belang om niet alleen vanuit het strafrecht situaties die betrekking hebben op de jaarwisseling op/aan te pakken. Bestuurlijke maatregelen toepassen kan tevens geschieden als een handhavend instrument. Voorbeeld is het bestuurlijk optreden bij het aantreffen van grote hoeveelheden illegaal vuurwerk in woningen en of kelderboxen. Hierover is het van belang om vooraf goede afspraken te maken met woningbouwcorporaties en politie. Vervolgens belangrijk met elkaar te overleggen en of af te stemmen welk instrument (strafrecht of bestuursrecht) op dat moment effectief zal zijn in de aanpak.

Het op heterdaad tijdens de jaarwisseling veroorzaken van schade aan gemeentelijke eigendommen en of andere soort schade verdienen een daadkrachtig optreden vanuit de politie. Primair kan de politie tijdens de jaarwisseling, vanuit strafrecht, hier adequaat tegen optreden. Weliswaar vanuit een de-escalerend optreden. Wanneer de situatie mogelijk zal of kan escaleren, dan is er eventueel ook een mogelijkheid om op een later moment de schadekosten op de overtredders (indien bekend) te verhalen. In deze situatie is de gemeente afhankelijk van de informatie die vanuit de politie later wordt verstrekt om vervolgens een bestuurlijk traject in te gaan. Hierin vraagt de politie wel om een realistische en uitvoerbare wijze van werken te hanteren. Niet iedereen kan staande worden gehouden tijdens de jaarwisseling. Het is wettelijk niet altijd mogelijk om iedereen te noteren die naast een vuurstapel staan, maar personen die willens en wetens een overtreding begaan, kunnen genoteerd worden voor een latere bestuurlijke aanpak.

Het bovenstaande is een advies, handelingskader is en blijft aan de politie zelf. De gemeente kan samen met de politie wel gaan kijken hoe komend jaarwisseling het bovenstaande uit te werken, waardoor de kans op verhalen van schade groter wordt.

5. Slotwoord

De jaarwisseling is een terugkerend fenomeen waarbij iedere keer achteraf gekeken wordt naar de mate van schade en hoeveelheid aan incidenten en geweld er tegen hulpverleners is gebruikt. Ook de jaarwisseling 2020-2021 heeft de nodige schade opgeleverd. We spreken van een rustig verlopen jaarwisseling omdat er minder ernstige incidenten hebben plaatsgevonden. Het schadebedrag van deze jaarwisseling is ten opzichte van de vorige jaarwisseling wel flink toegenomen. Voor de komende jaarwisseling is wederom een van de speerpunten het minimaliseren van het schadebedrag aan gemeentelijke eigendommen. Daarbij zal extra worden ingezet op de buitengebieden en afgelegen plekken.

Kijkend naar het bovenstaande is de vraag; was de jaarwisseling daadwerkelijk zo rustig? De kosten zijn aanzienlijk als het gaat om alle gemaakte schade en dan hebben we het nog niet over de inzet van de gemeente en (keten)partners. Opdracht is daarom helder; komend jaarwisseling zal er stevig moeten worden ingezet op het minimaliseren van schade aan gemeentelijke eigendommen.

Bovenstaand ziet u op de Steenlaan met de grens van Den Haag (Laak) een politie peloton op linie staan. Dit was nodig om het blussen van de caravan door de brandweer te borgen zonder dat jongeren vanuit Laak dat konden verstoren of tegengaan.